

Monistrol de Montserrat

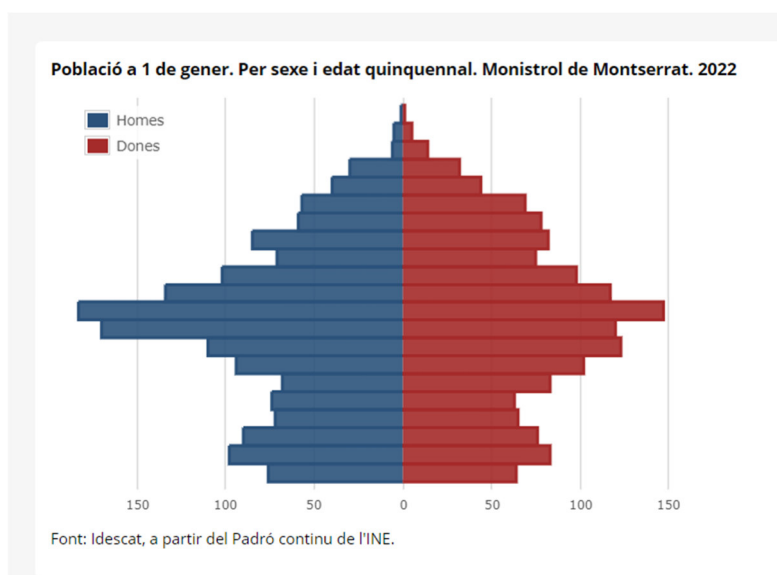
Informe de necessitats de la futura Biblioteca

El document que us fem a mans recull les principals necessitats de servei bibliotecari de Monistrol de Montserrat.

Informació de context

Monistrol de Montserrat és un municipi situat a l'extrem sud de la comarca del Bages amb una extensió de 11,77 km² i una població de 3.166 habitants (Idescat 2022). Durant la darrera dècada la població s'ha mantingut estable al voltant dels 3.000 habitants.

La major part de la població del municipi es concentra al nucli de Monistrol (3.003 hab.). Manresa, Vacarisses i Sant Vicenç de Castellet influeixen de manera important en els desplaçaments motivats per feina, educació i oci.

A través de la piràmide de població es pot veure de manera gràfica quins són els grups d'edat que predominen al municipi. La població de Monistrol de Montserrat és una població força jove (mitjana d'edat de 43 anys), amb un baix índex de població major de 65 anys. Els adults dels 40 al 59 anys són el grup més nombrós. Cal tenir en compte que en un termini de 15 o 20 anys, aquests passaran a formar part del grup de gent gran.

Per altra banda tant joves com infants, malgrat que la natalitat ha patit una frenada els darrers anys, són un públic a considerar, sigui a través de les famílies o de les escoles.

D'acord amb les dades d'Idescat un 55% d'alumnes residents en edat escolar estudien al mateix municipi.

Destaca la presència de població estrangera al municipi, per sobre de la mitjana del Bages però per sota de la mitjana de la Província de Barcelona i del conjunt de Catalunya. Pel que fa a nacionalitat, més de la meitat provenen del Marroc.

Situació bibliotecària

Monistrol de Montserrat rep el servei del Bibliobús La Mola de la Diputació de Barcelona tots els dijous en horari de tarda (de 15.30 a 18.30 h). Fins la pandèmia de la COVID-19, disposava també d'un servei de biblioaccés ubicat al Casal Cultural de Can Gibert (C/ Sant Joan, 1) amb un fons de llibres (majoritàriament infantils) i revistes i que s'utilitza sobretot com a sala d'estudi per part d'infants i joves¹.

La Llei 4/1993, de 18 de març, del Sistema Bibliotecari de Catalunya defineix, estructura i organitza el Sistema de Lectura Pública de Catalunya. Aquesta llei determina els serveis bibliotecari que correspon a cada municipi segons les seves característiques i nombre de població. En municipis d'entre 300 i 3.000 habitants determina que els serveis de lectura pública es realitzin mitjançant bibliobusos per tal de conjugar la màxima eficiència i cobertura territorial del servei.

Mentre que en municipis d'entre 3.000 i 5.000 habitants la Llei 4/1993 estableix que, si disposen de recursos suficients per a la seva creació i adequat manteniment, es poden crear biblioteques filials amb el suport i coordinació de la biblioteca cap de comarca.

Escenaris de futur per al servei de lectura pública al municipi

Considerant el marc normatiu de referència i la realitat social i demogràfica del municipi, es plantegen diversos escenaris que haurà de valorar l'ajuntament de Monistrol de Montserrat:

Opció 1: Potenciar la vinculació del bibliobús amb el municipi mitjançant un equipament comunitari.

En cas d'optar per aquesta solució, la Gerència de Serveis de Biblioteques no preveu el finançament d'obra o del personal municipal, el suport principal es vehicularia a través del Bibliobús, si bé des de la Gerència pot oferir suport en la vinculació amb l'equipament comunitari. El fons documental dependria del municipi i de la cessió que en faci el Bibliobús.

Per les seves característiques, des de la GSB es veu aquest escenari com el preferent pels següents motius:

- Permetria optimitzar recursos per al foment de la lectura i l'accés a la cultura.
- Es podria considerar un pas previ a la creació d'una biblioteca pública.
- Es poden plantejar diversos models d'espais que facin aquesta funció:
 - Biblioaccés amb personal estable, en el marc d'un equipament comunitari amb espais compartits, com ara Folgueroles i el seu Centre

¹ Més informació sobre el biblioaccés i els seus serveis: <https://www.monistroldemontserrat.cat/serveis-i-tramits/catalog-de-serveis/1284-biblioaccés-monistrol.html>

Cultural Verdaguer. En aquest cas, l'espai disposa d'una sala de lectura, diaris i revistes i espais per activitats compartits amb altres usos no bibliotecaris.²

- Un biblioaccés sense personal estable, mitjançant un autoservei i/o accés autònom. El principal referent en aquest model és el municipi de Sant Llorenç d'Hortons a l'Alt Penedès. Inclou una sala d'estudi, un espai per entitats i una sala per activitats de petit format.³
- Biblioteca escolar amb accés fora d'horari lectiu. Aquesta opció tindria com a públic preferent l'infantil i familiar, però obliga a disposar d'aquest servei o bé fer-hi inversions.

Opció 2: Avançar en la programació d'una biblioteca municipal adherida a la XBM. En cas d'avançar amb la programació d'una biblioteca, els Estàndards de Biblioteca Pública de Catalunya marcarien, d'acord amb les característiques del municipi, una biblioteca amb una superfície de programa⁴ d'uns 450 m2, una plantilla de 2 a 3 persones i un horari de servei al públic mínim de 25 hores setmanals.

Per a la posada en funcionament de la nova biblioteca caldria preveure una despesa d'inversió inicial aproximada de 1,5 milions d'Euros. L'Ajuntament de Monistrol de Montserrat es faria càrrec de 1,4 Milions d'Euros € d'obra civil, mobiliari i equipament de radiofreqüència (RFID). La Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona aportaria 125.000 € en concepte d'equipament informàtic i fons documental.

El cost operatiu estimat que hauria de fer front el municipi seria d'uns 80.000 euros anuals. L'estimació econòmica de la despesa operativa anual estarà condicionada principalment pel nombre definitiu de personal que formi la plantilla i per la política salarial de l'ajuntament. Per fer aquest càlcul s'ha considerat una plantilla formada per: 1 director a càrrec de la Diputació de Barcelona i 2 tècnics auxiliars a càrrec de l'Ajuntament de Monistrol de Montserrat, un d'ells a mitja jornada.

Des de la Gerència de Serveis de Biblioteques s'ofereix suport integral en tot el procés de programació dels nous equipaments bibliotecaris. Aquest suport es vehicle mitjançant els instruments de concertació (Catàleg de Serveis per a suport tècnic i Pla General d'Inversions per a la inversió). El municipi també podria optar a finançament d'altres administracions, especialment la Generalitat de Catalunya.

**Gerència de Serveis de Biblioteques
Barcelona, Desembre de 2023**

² Veure: <https://www.folgueroles.cat/municipi/equipaments/centre-cultural.html>

³ Veure: <https://www.ajhortons.cat/el-municipi/guia-del-municipi/equipaments/centre-cultural-joana-raspall.html>

⁴ Es considera superfície de programa l'espai net i aprofitable de cada àrea d'activitat, sense tenir en compte els espais de circulació ni qualsevol altra consideració arquitectònica (lavabos, subministraments, etc.).